

КАСАП В.В.
ст. гр. ОАБзмкт-11

ШЛЯХИ ПОЛПШЕННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ПЕРЕВІРКИ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Розвиток ринкових відносин, виникнення недержавної форми власності суттєво змінили систему фінансового контролю в Україні. Потреба у гарантії достовірності, об'єктивності та законності фінансової звітності для широкого кола її користувачів зумовила виникнення і подальший розвиток в Україні аудиту як незалежної форми контролю. У той же час існують низка проблем, які потребують першочергового розв'язання.

На сьогодні існує ряд проблем при аудиті фінансової звітності, а саме: нестабільність нормативної бази проведення аудиту форм фінансової звітності, формальний підхід до проведення аудиту через брак інформації, недосконалість спрощених форм обліку для малих підприємств та неузгодженість критеріїв визначення малих підприємств у чинних нормативних документах з підприємства, бухгалтерського обліку, оподаткування, аудиту.

Проблеми розвитку аудиту є досить різні, всі вони пов'язані з розвитком аудиторської діяльності в Україні, і потребують нагального вирішення.

Реальної потреби в послугах аудитора як захисника інтересів існуючого чи потенційного інвестора сьогодні, на жаль, не існує. Не дивлячись на законодавчу вимогу щодо обов'язкового підтвердження незалежним аудитором показників річної фінансової звітності, інвестори та інші користувачі звітності і не відносяться з належною довірою до висновку аудитора про достовірність показників фінансової – звітності.

Ситуація, що склалася в Україні, потребує вирішення ряду проблем, які мають місце у професійній діяльності аудиторів, аудиторських фірм і роблять неможливим успішний розвиток аудиту.

В аудиторській практиці нерідко виникають ситуації, коли звітність не можна вважати достовірною, тобто не всі її показники ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку та не відповідають нормативним вимогам порядку заповнення звітності. Для позначення такої звітності часто використовують такі поняття як «фальсифікована звітність», «прикрашена звітність», «спотворена звітність», «викривлена

звітність», «звітність, що містить перекручення, завуальовані дані, приписки» .

Підробленим може бути: зміст звітності; його форма (тобто бланк, його реквізити тощо); зміст і форма відповідного документу (форми звітності).

Під викривленою, прикрашеною чи спотвореною звітністю певного підприємства слід розуміти: звітність неправильно відображає господарські операції, щодійсно відбулися; містить неточні показники, які відрізняються від даних бухгалтерського обліку господарюючого суб'єкта, відображаючи у спотвореному вигляді реальний фінансовий стан підприємства та його майна; або ж, звітність складена з порушенням встановлених до її складання вимог.

Метою аудитора під час проведення аудиту фінансової звітності є ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилок на рівні фінансових звітів і тверджень через розуміння суб'єкта господарювання, тому числі його системи внутрішнього контролю, що надає аудиторіві можливість розробки й виконання процедур з огляду на оцінені ризики суттєвого викривлення.

Перепонами для втілення європейського досвіду з аудиту в практичну діяльність України є нормативно-правова неврегульованість цього питання, застаріла законодавча база, що регламентує здійснення державного фінансового контролю та аудиту в Україні, наявність у законодавстві великої кількості прогалин і різноманітних колізій .

Головною проблемою є нестабільність нормативної бази проведення аудиту форм фінансової звітності та існує формальний підхід до проведення аудиту через брак інформації. Інколи, дійсно, не можна дати вірний аудиторський висновок, так як не надали достатньо інформації аудиторіві для перевірки.

Критерієм якості при проведенні аудиту вважається, насамперед, виконання аудиторіві вимог національних нормативів аудиту. Однак суворе дотримання нормативів пов'язане із збільшенням трудозатрат аудиторів, збором додаткової інформації, документуванням процесу перевірки, розрахунками. Але такі затрати рідко відшкодовуються замовником.

Для вирішення такого роду проблем аудиторські фірми намагаються враховувати рівень професійної компетентності своїх співробітників у вигляді кваліфікаційних вимог, що висуваються до посад, передбачених структурою їх управління.

Також однією з проблем є спроби з боку законодавців скасувати

або значно знизити аудиторську діяльність, обов'язковість аудиту, усунути від аудиту приватних підприємців та малі приватні фірми тощо.

Підвищення ефективності роботи неможливо без використання комп'ютерної техніки, яка знайшла вже своє застосування в роботі різних служб господарських одиниць. Використання автоматизованої системи обробки інформації (АСОІ) або автоматизованих робочих місць (АРМ) за різними розділами обліку вносить до роботи аудиторських служб багато нового.

Головна проблема в тому, що розробка таких програм здійснюється без відповідної експертизи на можливість її контролю зовнішнім незалежним аудитом. Тому залишається необхідність в арифметичній перевірці первинних документів і бухгалтерських реєстрів, в перевірці кореспонденції рахунків та багатьох інших питаннях аудиту..

Для вирішення зазначених проблем і вдосконалення аудиту в Україні потрібно, в першу чергу стимулювати інформаційні системи ревізійних одиниць до якісного виконання роботи. Система стимулювання може реалізуватися через різного роду санкції як матеріального, так і морального характеру. Крім того, поряд з цими діями повинні йти і санкції з боку держави, так як в більшості країн господарські одиниці зобов'язані заключати контракт з незалежними аудиторськими фірмами. В цьому випадку реалізуються всі важливі принципи контролю і його потенційне здійснення [1].

Приймаються певні методи матеріального і морального впливу і до аудиторів. Питання застосування санкцій до незалежних аудиторів за неякісний аудит, до керівників господарських одиниць за відмову від аудиту, а також питання меж незалежності та зобов'язань аудитора повинні вирішуватись на законодавчому рівні.

Вирішенням проблеми у використанні комп'ютерної техніки є її застосування як допоміжного інструменту в роботі аудитора - це експертні системи. Вони вирішують такі завдання: інтерпретація, оцінка ситуації, прогнозування, видача інструкцій, контроль, спостереження, планування.

Отже, першочергового роз'яснення потребує удосконалення законодавчого регулювання аудиту в Україні; подальша розробка і впровадження національних нормативів аудиту; поліпшення методики та організації аудиторських перевірок, їх якості. Виходячи з вище зазначених проблем, вдосконалення аудиту в Україні - це складний та багатогранний процес, який потребує: вдосконалення системи

економічного контролю в країні в цілому шляхом вдосконалення структури; використання комп'ютерної техніки в аудиті; вдосконалення процедур і техніки аудиту, підвищення кваліфікації аудиторів.

Відповідно до вищезазначеного, можна зробити висновок про те, що існує низка проблем проведення аудиту фінансової звітності підприємства в Україні, які впливають на складання аудиторського висновку. В процесі дослідження виявили основні напрями вдосконалення аудиту, які допоможуть вирішити нагальні проблеми аудиту фінансової звітності. Їх вирішення сприятиме полегшенню проведення аудиторської перевірки фінансової звітності підприємств та зменшенню аудиторського ризику не виявлення помилок.

Література:

1. Адамик О.В. Інвентаризація в умовах автоматизованої обробки даних: формування показників та відображення їх в обліку // Тернопіль: ТНЕУ, 2018, 2018
2. Амеліна Ю.Ю. Проблеми покращення якості аудиту фінансової звітності та напрями його вдосконалення в умовах міжнародних стандартів / Амеліна Ю.Ю. // Управління розвитком. – 2011. – №2. – С. 11-13.
3. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 р. № 3125-ХІІІ (зі змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
4. Литвин З.Б. Економічна експертиза як пріоритетна форма фінансового контролю на підприємствах. Науковий журнал «Причорноморські економічні студії» -2018.- 36(2) - С.123-128.
5. Саченко С. І. Економічна експертиза розрахунків з покупцями / С. І. Саченко, О. М. Черешнюк // Сучасні наукові погляди на вдосконалення економіки: перспективи та розвиток: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. - К.: Аналіт. центр «Нова економіка», 2016. - С. 69-72.
6. Хом'як Р.Л. Організація та методика аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання / Хом'як Р.Л., Цюцак І.Л., Цюцак А.Л. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://vlp.com.ua/files/37_4.pdf
7. Янок Д.А. Аудит фінансової звітності у вирішенні проблеми підвищення якості інформації про фінансові результати діяльності підприємства / Янок Д. А. // Банківська справа. – 2005. – №1